

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 07 maja 2025 r.

WK-IV.431.1.7.2025

Pan
Krzysztof Chaciński
Burmistrz Radzymina

Urząd Miasta i Gminy w Radzyminie
Pl. Tadeusza Kościuszki 2
05-250 Radzymin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Anna Fałek – ekspert i Kamila Grabuś – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 5 do 18 lutego 2025 r. kontrolę problemową w Gminie Radzymin z siedzibą Urzędu Miasta i Gminy w Radzyminie pod adresem pl. Tadeusza Kościuszki 2 (dalej Gmina).

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków otrzymanych w formie dotacji celowej przeznaczonych na realizację zadania własnego w ramach programu „Opieka 75+”.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. z uwzględnieniem zdarzeń wcześniejszych/późniejszych, mających wpływ na kontrolowaną działalność.

W okresie objętym kontrolą oraz podczas prowadzenia czynności kontrolnych funkcję Burmistrza Radzymina pełnił Pan Krzysztof Chaciński³.

(akta kontroli str.: 6-48)

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Zaświadczenie o wyborze z dnia 21 października 2018 r. oraz z dnia 23 kwietnia 2024 r.

Kontakt:

telefon: (+48) 22 695 69 95
adres e-mail: info@mazowieckie.pl
strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:

plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa
ePUAP: /t6j4lj4d68r/skrytka
e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUVW-29

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 18 kwietnia 2025 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

Podsumowując wyniki kontroli informuję Pana Burmistrza, iż prawidłowość wykorzystania środków otrzymanych w formie dotacji celowej przeznaczonych na realizację zadania własnego w ramach programu „Opieka 75+” ocenia się

pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

I. W zakresie organizacji zadania

Program „Opieka 75+” (dalej Program), umożliwia uzyskanie przez gminy wsparcia finansowego w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, określonego w art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴, tj. świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług, w miejscu zamieszkania (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi). W ramach Programu wsparcia finansowego dla gmin udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej⁵.

Celem Programu jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.

Środki finansowe przyznane gminie w ramach Programu mogą zostać przeznaczone na:

- dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były już świadczone w ramach programu w latach ubiegłych i będą kontynuowane w roku 2024,
- dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2023 usługi te nie były świadczone,
- dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

⁵ Zgodnie z treścią Programu wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie może przekroczyć 60% kosztów realizacji zadania.

Gmina Radzymin jest jednostką samorządu terytorialnego, której ustrój określa ustawa o samorządzie gminnym⁶ oraz Statut Gminy Radzymin⁷, a jej obsługę na podstawie Regulaminu Organizacyjnego⁸ zapewnia Urząd Miasta i Gminy Radzymin (dalej Urząd Gminy).

Realizacją kontrolowanego zadania w Gminie zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie (dalej OPS/Ośrodek)⁹, będący jednostką organizacyjną Gminy¹⁰. Podstawą funkcjonowania OPS jest Statut, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 478/XLIII/2017 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 30 października 2017 r. *w sprawie zatwierdzenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzyminie*. Zgodnie z treścią ww. statutu OPS jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy i prowadzi gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla jednostek budżetowych w ustawie o finansach publicznych.

Zasady funkcjonowania, struktura organizacyjna i szczegółowy zakres zadań realizowanych przez OPS zostały uregulowane Zarządzeniem Nr OPS.021.15.2023 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzyminie z dnia 7 sierpnia 2023 r. *w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzyminie*. Obsługa finansowa, księgowość i organizacyjna OPS została powierzona Centrum Usług Wspólnych w Radzyminie (dalej CUW)¹¹.

Rachunkowość Ośrodka prowadzona była na podstawie polityki rachunkowości wprowadzonej Zarządzeniem Nr 15/2018 Dyrektora Centrum Usług Wspólnych z dnia 31 grudnia 2023 r. *w sprawie wprowadzenia Zasad (Polityki) rachunkowości w Centrum Usług Wspólnych w Radzyminie oraz jednostkach obsługiwanych w ramach wspólnej obsługi realizowanej przez Centrum Usług Wspólnych*.

Rachunkowość Gminy prowadzona była na podstawie Zarządzenia Nr 0050.200.2019 Burmistrza Radzymina z 31 grudnia 2019 r. *w sprawie przyjęcia Zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Radzymin*. Zakładowy plan kont dla Urzędu Gminy i Organu zawarto w załącznikach nr 3a i 3b.
(akta kontroli str.: 43-122, 145-369)

⁶ Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.).

⁷ Uchwała Nr 8/III/2011 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 26 stycznia 2011 r. *w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Radzymin*, zmieniona Uchwałą Nr 168/XIV/2015 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 23 listopada 2015 r. *zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Radzymin*, oraz Uchwałami Rady Miejskiej w Radzyminie *w sprawie zmian w Statucie Gminy Radzymin* Nr 651/LVI/2018 z dnia 16 listopada 2018 r. i Nr 27/IV/2019 z dnia 28 stycznia 2019 r.

⁸ Zarządzenie Nr 0050.10.2023 Burmistrza Radzymina z dnia 1 lutego 2023 r. *w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miasta i Gminy Radzymin*, ze zmianami.

⁹ Z siedzibą w Radzyminie pod adresem ul. Weteranów 31, 05-250 Radzymin.

¹⁰ Załącznik do Statutu Gminy Radzymin pn. *Wykaz jednostek organizacyjnych gminy*.

¹¹ Uchwała Nr 542/XXXVIII/2021 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 15 listopada 2021 r. *zmieniająca uchwałę w sprawie organizacji wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej niektórych jednostek organizacyjnych Gminy Radzymin oraz zmiany nazwy i Statutu Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Radzyminie*, w której od 1 stycznia 2022 r. powierzono obsługę OPS.

II. W zakresie finansowania zadania

Proces ustalania wysokości dotacji w ramach kontrolowanego zadania

Gmina w dniu 26 lutego 2024 r. przekazała do MUW roczne *Zapotrzebowanie na środki budżetowe w ramach programu „Opieka 75+” na dofinansowanie zadania własnego gminy „usługi opiekuńcze” w roku 2024*¹² – w wysokości 91 494,00 zł.

W związku z pismem Wojewody z dnia 23 kwietnia 2024 r. (znak WRPS-I.946.12.317.2024.MP), w sprawie nowego podziału limitu środków dla województwa mazowieckiego w ramach Programu, w dniu 25 kwietnia 2024 r. Gmina złożyła *Aktualizację zapotrzebowania na środki budżetowe w ramach programu "Opieka 75+" na rok 2024 – dofinansowanie zadania własnego gminy – usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze* – w wysokości 65 947,00 zł.

W dniu 24 października 2024 r. Gmina złożyła *Drugą aktualizację zapotrzebowania na środki budżetowe w ramach programu "Opieka 75+" na rok 2024 – dofinansowanie zadania własnego gminy – usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze*¹³ – w wysokości 75 243,00 zł.

W toku kontroli ustalono, że kwota rocznego zapotrzebowania wynikała z przewidywanej liczby godzin usług opiekuńczych i kosztu godziny usługi określonego w uchwale Rady Miejskiej w Radzyminie¹⁴.

Środki finansowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach Programu Gmina otrzymywała na podstawie miesięcznych zapotrzebowań złożonych w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej CAS) po uruchomieniu planu finansowego na zadanie, które sporządzano z uwzględnieniem przewidywanej liczby godzin realizacji usług opiekuńczych w ramach Programu oraz kosztu jednej godziny usług ustalonego Uchwałą Nr 829/LXVII/2023 Rady Miejskiej w Radzyminie w wysokości 33,15 zł.
(akta kontroli str.: 370-396, 1281)

¹² Zgodnie z pismem Wojewody Mazowieckiego z 15 lutego 2024 r. znak WRPS-I.9421.14.2.2024.MP, termin na złożenie ww. zapotrzebowania został określony na 29 lutego 2024 r.

¹³ Termin przekazania drugiej aktualizacji zapotrzebowania, zgodnie z informacją zawartą na formularzu upływał 9 października 2024 r.

¹⁴ Uchwała Nr 829/LXVII/2023 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 27 listopada 2023 r. *zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznania i ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania* – dalej Uchwała Nr 829/LXVII/2023 Rady Miejskiej w Radzyminie.

Umowa z Wojewodą Mazowieckim (dalej Wojewoda)

Gmina zawarła z Wojewodą umowę Nr WRPS-I.946.12.289.2024.Op.75+¹⁵ (dalej umowa z Wojewodą) o wsparcie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, realizowanego w ramach programu „Opieka 75+” na 2024 rok (dalej zadanie).

W ramach umowy Wojewoda zobowiązał się do przekazania Gminie, w miesięcznych¹⁶ transzach, środków finansowych w formie dotacji celowej w kwocie 65 947,00 zł z przeznaczeniem na wsparcie finansowe Gminy w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej spełniających warunki udzielenia pomocy, wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

W powyższej umowie określono m.in.:

- termin realizacji zadania od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (§ 1 ust. 3),
- udział środków własnych Gminy wydatkowanych na realizację Programu z uwzględnieniem zasad przyznawania pomocy zawartych w § 1 ust. 1 i 2, który nie może stanowić kwoty mniejszej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji zadania ogółem w 2024 r. (§ 2 ust. 4),
- obowiązek zwrotu do budżetu Wojewody ewentualnych przychodów uzyskanych przy realizacji umowy oraz odsetek od przekazanych przez Wojewodę środków (§ 2 ust. 2),
- termin przekazania przez Gminę sprawozdania końcowego o sposobie realizacji Programu do dnia 31 stycznia 2025 r. (§ 2 ust. 15).

Natomiast Gmina w umowie z Wojewodą zobowiązała się m.in. do:

- prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości¹⁷, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych (§ 4 ust. 1),
- opatrzenia na odwrocie każdego dokumentu księgowego, poświadczającego dokonanie wydatku, opłaconego w całości lub w części ze środków pochodzących z dotacji, pieczęcią Gminy oraz jej jednostki organizacyjnej realizującej Program oraz sporządzonym w sposób trwały opisem, zawierającym informacje, z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie opłaconej należności. Informacja ta powinna być podpisana przez osobę odpowiedzialną za rozliczenie finansowe Programu w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej Gminy (§ 4 ust. 2).

¹⁵ Umowa zawarta pomiędzy Wojewodą Mazowieckim reprezentowanym przez Zastępcę Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej MUW (data podpisania – 29 maja 2024 r.), a Gminą Radzymiń reprezentowaną przez Burmistrza Radzymińska przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy (data podpisania – 5 czerwca 2024 r.).

¹⁶ Zgodnie z § 1 ust. 4 Umowy.

¹⁷ Ustawa z dnia 29 września 1991 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.).

W dniu 18 listopada 2024 r. do umowy z Wojewodą zawarto Aneks Nr 1, w którym przyznane środki dotacji zwiększono do kwoty 70 155,00 zł.

(akta kontroli str.: 397-412)

Budżet jednostki samorządu terytorialnego

Wojewoda decyzją nr 58 z dnia 21 maja 2024 r. zwiększył plany dotacji celowych na 2024 r. w dziale 852 *Pomoc społeczna*, rozdziale 85228 *Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze*¹⁸ § 2030 *Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)*¹⁹ klasyfikacji budżetowej dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym dla Gminy Radzymin o kwotę 65 947,00 zł²⁰.

Środki finansowe dotacji przyznane w ramach umowy z Wojewodą zostały wprowadzone do uchwalonego budżetu Gminy na rok 2024²¹ Zarządzeniem Nr 0050.62.2024 Burmistrza Radzimina z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie zmian planu dochodów i wydatków budżetu na 2024 rok w dziale 852, rozdziale 85228. Plan dochodów zwiększono w § 2030, natomiast w planie wydatków środki dotacji zostały ujęte z uwzględnieniem ich przeznaczenia w § 4170 – *Wynagrodzenia bezosobowe* – dalej § 4170 klasyfikacji budżetowej.

Wojewoda decyzją nr 337/2024 z dnia 25 października 2024 r. zwiększył plany dotacji celowych na 2024 r.²² w dziale 852 rozdziale 85228 § 2030, w tym dla Gminy Radzymin o kwotę 4 208,00 zł.

Rada Miejska w Radzyminie Uchwałą Nr 53/VI/2024 z dnia 6 listopada 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2024 rok wprowadziła zwiększoną kwotę dotacji do budżetu Gminy w rozdziale 85228. Plan dochodów zwiększono w § 2030 a plan wydatków w § 4170 klasyfikacji budżetowej.

Budżet Gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. w rozdziale 85228 klasyfikacji budżetowej stanowił:

- plan dochodów w § 2030 klasyfikacji budżetowej na kwotę 70 155,00 zł;
- plan wydatków w § 4170 na kwotę ogółem 160 155,00 zł, w tym kwotę dotacji 70 155,00 zł.

¹⁸ dalej rozdział 85228.

¹⁹ dalej § 2030.

²⁰ Pismo Wydziału Finansów i Budżetu MUW z 23 maja 2024 r., znak WF-I.3112.17.26.2024

²¹ Uchwała Nr 854/LXVIII/2023 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 18 grudnia 2023 r. *Uchwała Budżetowa Gminy Radzymin na rok 2024*.

²² Pismo Wydziału Finansów i Budżetu MUW z 28 października 2024 r., znak WF-I.3112.17.122.2024.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji na realizację kontrolowanego zadania do budżetu Gminy i ustalono, że jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Przedmiotowe środki zaklasyfikowano zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej²³.

(akta kontroli str.: 424-450)

III. W zakresie ewidencji księgowej środków finansowych przekazanych na realizację zadania.

Na podstawie ewidencji księgowej oraz wyciągów bankowych (dalej Wb) ustalono, że Gmina otrzymała środki finansowe w kwocie 70 155,00 zł na rachunek bankowy wskazany w § 1 ust. 1 umowy z Wojewodą²⁴, w transzach jn.:

- 40 417,00 zł w dniu 11 czerwca 2024 r. (Wb nr 163),
- 6 962,00 zł w dniu 10 lipca 2024 r. (Wb nr 192),
- 6 968,00 zł w dniu 10 września 2024 r. (Wb nr 254),
- 6 961,00 zł w dniu 10 października 2024 r. (Wb nr 284),
- 4 639,00 zł w dniu 8 listopada 2024 r. (Wb nr 313),
- 4 208,00 zł w dniu 10 grudnia 2024 r. (Wb nr 345).

Wpływ środków dotacji został zaewidencjonowany w wyodrębnionej ewidencji księgowej Gminy na kontach: strona Wn 133/01/01 *Rachunek budżetu* oraz strona Ma 224/04/01 *Rozrachunki budżetu – Dotacje krajowe* i ujęty zgodnie z klasyfikacją budżetową w rozdziale 85228 § 2030.

Gmina otrzymane środki z dotacji przekazywała na rachunek bankowy OPS ewidencjonując na kontach: strona Wn 223/01 *Rozliczenie wydatków budżetowych* oraz strona Ma 133/01/01 *Rachunek bieżący*.

Środki z dotacji wpłynęły do OPS z Gminy zgodnie z przedstawionymi wyciągami bankowymi, ze wskazaniem rozdziału oraz paragrafu klasyfikacji budżetowej, w transzach jn.:

- 40 417,00 zł w dniu 12 czerwca 2024 r. (Wb nr 108),
- 6 962,00 zł w dniu 12 lipca 2024 r. (Wb nr 129),
- 6 968,00 zł w dniu 11 września 2024 r. (Wb nr 168),

²³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.) – dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

²⁴ W dniu 15 stycznia 2024 r. Gmina zawarła umowę ramową z xxxxx xxxxx xxxxx xxxxxx z siedzibą w xxxxxxxxxxx przy ul. xxxxxxxxxxxx xx (dalej Bank), na mocy której został otwarty między innymi oprocentowany rachunek Gminy o numerze: xx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx wskazany w umowie z Wojewodą oraz rachunek bankowy OPS nr xx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx.

- 6 961,00 zł w dniu 11 października 2024 r. (Wb nr 189),
- 4 639,00 zł w dniu 12 listopada 2024 r. (Wb nr 209),
- 4 208,00 zł w dniu 13 grudnia 2023 r. (Wb nr 228).

Wpływ środków dotacji OPS zaewidencjonował w wyodrębnionej ewidencji księgowej na kontach: strona Wn 130/01 *Rachunek bieżący jednostki – dochody budżetowe* oraz strona Ma 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych* – ewidencja analityczna prowadzona wg klasyfikacji budżetowej.

Kontroli poddano:

- ujęcie wpływu z MUW oraz przekazanie do OPS środków finansowych dotacji w ewidencji księgowej prowadzonej w Gminie, porównano z wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono,
- ujęcie wpływu środków finansowych w ewidencji księgowej OPS, porównano z wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono.

(akta kontroli str.: 451-594)

IV. W zakresie realizacji oraz rozliczenia środków w ramach zawartej umowy z Wojewodą

W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji źródłowej dotyczącej kontrolowanego zadania tj. ewidencje księgowe, decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie usług opiekuńczych dla 6 podopiecznych, umowy zlecenia dotyczące świadczenia usług opiekuńczych wraz z oświadczeniami dla celów podatkowych i ubezpieczeniowych, rachunki do umów zleceń, sprawozdania z wykonania zlecenia (karty czasu pracy) – dalej karty czasu pracy, listy płac, dowody księgowe – polecenia księgowania (PK) wraz z załączoną do nich dokumentacją, wyciągi bankowe oraz sprawozdania z realizacji zadania.

Na podstawie powyższej dokumentacji kontrolujący ustalili, że w następstwie złożonych wniosków Burmistrz Radzimina²⁵ decyzjami administracyjnymi wydanymi w styczniu oraz czerwcu 2024 r. przyznał pomoc w formie usług opiekuńczych w ramach Programu w 2024 r. dla 6 podopiecznych²⁶, w których określono okres na jaki została przyznana pomoc dla poszczególnych osób, przyznaną liczbę godzin opieki dziennie. Ponadto w decyzjach wydanych w styczniu 2024 r. określono maksymalną miesięczną liczbę godzin opieki dla poszczególnych osób.

²⁵ Upoważnienie Burmistrza Radzimina nr. OgO.0052.3.2016 z dnia 9 lutego 2016 r. udzielone Kierownikowi OPS do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, oraz Upoważnienie Burmistrza Radzimina nr. Ogo.0052.89.2023 z dnia 4 maja 2023 r. udzielone specjalście pracy socjalnej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

²⁶ W styczniu 2024 r. 5 decyzji administracyjnych wydał upoważniony kierownik OPS, w czerwcu 2024 r. 6 decyzji administracyjnych wydał upoważniony pracownik socjalny OPS.

Wszystkie osoby którym przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych zostały zwolnione z odpłatności za ich świadczenie.

Kontrolujący dokonali porównania danych w zakresie przyznanych godzin a faktycznego świadczenia usług i stwierdzili, że nie przekroczono maksymalnej liczby godzin w danym miesiącu wynikających z decyzji. Jednocześnie stwierdzono, że w I półroczu 2024 r. usługi nie zawsze były świadczone zgodnie z wydanymi decyzjami w zakresie liczby godzin świadczenia usług w poszczególnych dniach tygodnia. Kierownik OPS wyjaśnił, że wynikało to z bieżących potrzeb podopiecznych.

(akta kontroli str.: 595-624)

Usługi opiekuńcze dla osób w wieku 75 lat i więcej realizowane w ramach kontrolowanego zadania w 2024 r. świadczone były przez 7 osób zatrudnionych na podstawie umów zleceń, w których określono stawkę za godzinę pracy, która wynosiła 28,30 zł brutto w przypadku osób, których wynagrodzenia podlegały naliczeniom składek na ubezpieczenia społeczne oraz 33,15 zł brutto w przypadku osób których wynagrodzenia były zwolnione z przedmiotowych składek.

Kontrolujący na podstawie kart czasu pracy w poszczególnych miesiącach 2024 r. sporządzonych przez osoby świadczące usługi opiekuńcze przy uwzględnieniu komu świadczona była usługa, ustalili liczby godzin podlegających refundacji ze środków otrzymanych w ramach umowy z Wojewodą.

Z uwagi na fakt, iż Gmina realizowała Program również poza zadaniem objętym umową z Wojewodą analiza wystawionych rachunków do umów zleceń wykazała, że zawarte w nich kwoty brutto, nie odnosiły się wyłącznie do usług w ramach zadania ale Programu realizowanego przez Gminę. Po porównaniu ich z listami płac stwierdzono, że kwoty brutto były zgodne.

W ewidencji księgowej wydatki ujmowane były w kwotach wynikających z list płac, w których również uwzględniano wysokość wynagrodzenia osób wykonujących usługi opiekuńcze łącznie.

Z uwagi na powyższe dokonano szczegółowej analizy przepracowanych godzin w danym miesiącu każdego z opiekunów ustalając miesięczny koszt realizacji zadania poprzez pomnożenie liczby zrealizowanych godzin usług przez stawkę za 1 godzinę usługi wynikającą z Uchwały Nr 829/LXVII/2023 Rady Miejskiej w Radzyminie²⁷. Następnie otrzymaną kwotę dzielono na środki powierzone (z dotacji) i środki własne odpowiednio w proporcji 60% do 40% lub do wysokości posiadanych środków w grudniu 2024 r.

²⁷ Wyjaśnienie dotyczące technicznego rozliczenia godzin usług opiekuńczych realizowanych w ramach programu Opieka 75+ na rok 2024 włączono do akt kontroli.

i na tej podstawie w oparciu o polecenia księgowania, w księgach rachunkowych dokonywano stosownych przeksięgowień.

W związku z powyższym na podstawie danych figurujących w okazanych kartach czasu pracy dokumentujących faktyczną realizację usług opiekuńczych sporządzono tabelę, w której przedstawiono godziny usług opieki w 2024 r. u poszczególnych osób objętych pomocą.

L.p.		styczeń - czerwiec	lipiec - grudzień	Razem
1.	Podopieczny 1	250	198	448
2.	Podopieczny 2	345	159	504
3.	Podopieczny 3	480	328	808
4.	Podopieczny 4	535	450	985
5.	Podopieczny 5	360	285	645
6.	Podopieczny 6	0	183	183
	Razem	1970	1603	3573

Ponadto kontrolującym okazano zestawienie sporządzone przez OPS (dalej zestawienie zbiorcze)²⁸, w którym wykazano m.in. liczby godzin usług przyjętych do rozliczenia w ramach umowy z Wojewodą, z uwzględnieniem danych osobowych osoby objętej pomocą a także miesiąca i wymiaru czasu (h) w jakim usługi opiekuńcze były świadczone.

Stwierdzono rozbieżności pomiędzy faktyczną liczbą zrealizowanych godzin usług opiekuńczych a liczbą godzin usług opiekuńczych ujętą w księgach rachunkowych i rozliczoną w ramach zawartej umowy z Wojewodą.

W księgach rachunkowych do rozliczenia przyjęto w wyniku błędów rachunkowych 3 587 godzin, wskazując 14 godzin więcej niż faktycznie zrealizowanych, tj.:

- w maju 2024 r. zgodnie z kartą czasu pracy opiekunki podopiecznego 4 faktycznie zrealizowano 95 godzin, do refundacji przyjęto 100 godzin (różnica 5 godzin),
- w grudniu 2024 r. zgodnie z kartą czasu pracy opiekunki podopiecznego 6 faktycznie zrealizowano 57 godzin, do refundacji przyjęto 66 godzin (różnica 9 godzin).

Podsumowując w ramach rozliczenia zadania objętego umową z Wojewodą, Gmina z tytułu świadczenia usług opiekuńczych wypłaciła nienależnie łącznie kwotę 464,10 zł (za 14 godzin usług, które nie zostały wykonane) z czego:

- za maj 165,75 zł (5 godzin x 33,15 zł), co przy zastosowaniu procentowego udziału dotacji w wysokości 60% (165,75 zł x 60%) daje kwotę 99,45 zł,
- za grudzień 298,35 zł (9 godzin x 33,15 zł), co przy uwzględnieniu, że ze środków dotacji pozostała do dyspozycji kwota 122,31 zł i zastosowaniu procentowego udziału dotacji w odniesieniu do tych środków (298,35 zł x 5,59%) daje kwotę 16,68 zł.

²⁸ Zestawienie zbiorcze włączono do akt kontroli.

W związku z powyższym kwota środków w wysokości 116,13 zł otrzymanych z MUW na realizację zadania stanowi, zgodnie z art. 169 ustawy o finansach publicznych, dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi na zasadach określonych w § 2 ust.12 umowy z Wojewodą.

Koszt realizacji zadania w ramach umowy z Wojewodą na podstawie dokonanych ustaleń przedstawiono w poniższej tabeli.

m-c	Stawka [zł]	Liczba godzin świadczonych usług		Razem Program	Udział środków	
		Liczba faktycznie zrealizowanych godzin usług	Liczba godzin przyjęta do rozliczenia	Kwota [zł]	Dotacja [zł]	Własne [zł]
I-V	33,15	1636	1641	54 399,15	32 639,49	21 759,66
VI	33,15	334	334	11 072,10	6 643,26	4 428,84
VII	33,15	326	326	10 806,90	6 484,14	4 322,76
VIII	33,15	228	228	7 558,20	4 534,92	3 023,28
IX	33,15	306	306	10 143,90	6 086,34	4 057,56
X	33,15	363	363	12 033,45	7 220,07	4 813,38
XI	33,15	323	323	10 707,45	6 424,47	4 282,98
XII	33,15	57 ²⁹	66	2 187,90	122,31	2 065,59
		3573	3587	118 909,05	70 155,00	48 754,05

Wynagrodzenia dla osób realizujących usługi opiekuńcze w ramach umowy z Wojewodą w okresie od stycznia do maja 2024 r. wypłacane były ze środków własnych Gminy.

Po otrzymaniu pierwszej transzy środków dotacji w czerwcu 2024 r. w księgach rachunkowych dokonano przeksięgowania dokumentem PK poniesionych kosztów wynagrodzeń na podstawie zestawienia godzin świadczonych usług za ten okres, sporządzonego przez pracownika OPS.

Natomiast w okresie od czerwca do grudnia 2024 r. informacje dotyczące liczby zrealizowanych godzin usług opiekuńczych w ramach umowy z Wojewodą, na podstawie, których sporządzono polecenia księgowania przekazywane były miesięcznie.

Zleceniobiorcy za wykonane usługi opieki w tym w ramach zawartej umowy z Wojewodą otrzymywali wynagrodzenie w wysokości wynikającej z zawartych umów zleceń. Wypłaty wynagrodzeń realizowane były przelewami na rachunki bankowe zleceniobiorców w kwotach wynikających z list płac.

²⁹ Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika OPS z dnia 17 lutego 2024 r. „(...) W wyniku wyczerpania otrzymanych środków od Wojewody godziny zrealizowane w grudniu w łącznej liczbie 208 (u p. M.K. – 38 h, p. U.S. – 80 h, p. M.R. – 90 h) zostały wydatkowane w grudniu ze środków własnych Gminy Radzymin. (...)”

Kontroli poddano terminowość odprowadzania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej ZUS) w przypadku, gdy były one należne, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych i stwierdzono, że zostały odprowadzone w terminach określonych:

- w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych³⁰
- w art. 38 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych³¹.

Porównano listy płac, polecenia księgowania, informacje z OPS z zapisami w ewidencji księgowej oraz wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono.

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że OPS w 2024 r. poniósł na realizację zadania w rozdziale 85228 wydatki w kwocie ogółem **118 909,05 zł**, z tego:

- ze środków dotacji – kwotę **70 155,00 zł**, co stanowiło 59,00% całkowitego kosztu realizacji zadania,
- ze środków własnych – kwotę **48 754,05 zł**, co stanowiło 41,00% całkowitego kosztu realizacji zadania.

Wydatki ze środków finansowych dotacji celowej w kwocie **70 155,00 zł** oraz ze środków własnych w kwocie **48 754,05 zł** na realizację usług opiekuńczych w ramach Programu zostały ujęte w § 4170 klasyfikacji budżetowej, co było zgodne z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

Stwierdzono, że udział środków dotacji i środków własnych wyniósł odpowiednio 59,00% i 49,00%, zatem zachowany został procentowy udział środków własnych w całkowitych kosztach realizacji zadania, zgodnie z § 2 ust. 4 umowy z Wojewodą.

Z przedstawionych dowodów źródłowych wynika, że środki finansowe dotacji przekazane na realizację zadania zostały wykorzystane zgodnie z celem na jaki zostały przyznane, wydatki poniesione zostały w terminie określonym w § 1 ust. 3 umowy z Wojewodą tj. do 31 grudnia 2024 r.

Zarówno Gmina jak i OPS prowadziły wyodrębnioną ewidencję księgową do otrzymanych i wydatkowanych środków dotacji celowej w sposób umożliwiający ich identyfikację.

Dokumentacja księgowa

W wyniku analizy okazanej dokumentacji księgowej stwierdzono, że:

- dokumenty - polecenia księgowania, na podstawie których rozliczono zadanie, nie zawierały informacji o sprawdzeniu i zatwierdzeniu dokumentu, były podpisane tylko przez osobę sporządzającą,
- listy płac zostały sprawdzone przez kierownika referatu kadr i płac, zaakceptowane przez głównego księgowego oraz zatwierdzone przez Kierownika OPS, natomiast

³⁰ Ustawa z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.).

³¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.).

nie posiadały wskazania sposobu ich ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacji), oraz nie zawierały opisu wskazującego z jakich środków zostały sfinansowane, określonego w § 4 ust. 2 umowy z Wojewodą,

- rachunki do umów zleceń nie zawierały informacji o sprawdzeniu i zatwierdzeniu dokumentu,
- informacja o współfinansowaniu ze środków Programu zamieszczona była tylko na kartach czasu pracy i/lub na listach sporządzonych do rachunków od czerwca do grudnia 2024 r.³²,
- na kartach czasu pracy dokonywano korekt liczby godzin, które nie zawsze były podpisywane przez zleceniobiorcę i usługobiorcę³³,
- wszystkie dowody księgowe spełniały wymogi określone w art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości, z wyjątkami opisanymi powyżej.

(akta kontroli str.: 370-374, 625-1280, 1282-1284, 1286-1289)

V. W zakresie zwrotu niewykorzystanych środków dotacji

Gmina wykorzystała dotację do pełnej wysokości otrzymanych środków.

(akta kontroli str.: 1293-1306)

VI. W zakresie sprawozdawczości dotyczącej realizowanego zadania

Gmina dnia 31 stycznia 2024 r. przekazała za pośrednictwem platformy ePUAP do MUW *Sprawozdanie z realizacji Programu „Opieka75+” wg stanu na 31 grudnia 2024 r.* w ujęciu tabelarycznym, dochowując terminu określonego w § 2 ust. 15 umowy z Wojewodą.

Natomiast sprawozdanie w ujęciu opisowym, jako wymóg formalny w zakresie sprawozdawczości rocznej³⁴ zostało złożone przez Gminę dnia 6 lutego 2025 r.

tj. po terminie określonym w § 2 ust. 15 umowy z Wojewodą. W dniu 10 lutego 2025 r. zostało złożone uzupełnienie do części opisowej sprawozdania.

Dane wykazane ww. sprawozdaniu w zakresie wykorzystania środków dotacji były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji księgowej OPS. Natomiast dane w zakresie rzeczywistej liczby zrealizowanych godzin usług opiekuńczych przyznanych decyzją osobom w wieku 75 lat i więcej w roku 2024 w ramach Programu nie wynikały z ewidencji księgowej, ani z dokumentacji źródłowej.

W sprawozdaniu błędnie wykazano 3 865 zrealizowanych godzin usług, podczas gdy pozostałe wartości ujęto w prawidłowych kwotach³⁵.

³² Z wyjątkiem podopiecznego 6 za grudzień 2024 r.

³³ Karta czasu pracy za luty, kwiecień i czerwiec 2024 r. opiekunki podopiecznego 1.

³⁴ Pismo Wojewody z 20 stycznia 2025 r. znak: WRPS-I.0442.4.1.2025.MB.

³⁵ Do akt kontroli włączono wyjaśnienie Kierownika OPS z dnia 17 lutego 2025 r. *Wyjaśnienie dotyczące różnicy zrealizowanych godzin w sprawozdaniu Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) a rzeczywistą liczbą zrealizowanych godzin w ramach programu Opieka 75+ i refundacją z otrzymanej dotacji.*

Gmina w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r. w rozdziale 85228 § 2030 klasyfikacji budżetowej wykazała planowaną i otrzymaną kwotę dotacji na usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka 75+” zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r. dane w zakresie wydatków wykonanych w rozdziale 85228 w § 4170, obejmowały zarówno wykorzystaną kwotę dotacji jak również wydatkowane środki własne.

(akta kontroli str.: 1290-1353)

VII. W zakresie uzyskania dodatkowych dochodów z tytułu gromadzenia środków pieniężnych

Jak wynika z zawartej umowy z Bankiem, na dzień 15 stycznia 2024 r. oprocentowanie rachunków bankowych Gminy wynosiło WIRON*0,7 w stosunku rocznym, a Bank zobowiązał się do kapitalizacji odsetek w okresach miesięcznych.

W trakcie trwania czynności kontrolnych ustalono, że Gmina nie dokonała zwrotu odsetek od otrzymanych środków dotacji, tym samym nie dopełniła obowiązku wynikającego z § 2 ust. 2 umowy z Wojewodą.

Zgodnie z zapisem art. 48 ustawy o finansach publicznych w 2024 r. nie dokonywano lokat wolnych środków z dotacji przeznaczonych na realizację zadania³⁶.

(akta kontroli str.: 451-460, 1354-1355)

VIII. Ocena zagadnień poddanych kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Niezachowaniu należytej staranności w zakresie sprawdzania poprawności sporządzenia rachunków do umów zleceń oraz kart czasu pracy, stanowiących podstawę naliczenia wynagrodzeń zleceniobiorców, w wyniku czego wypłacono wynagrodzenie uwzględniając 14 godzin niezrealizowanych usług opiekuńczych,
W związku z powyższym kwota 116,13 zł stanowi, zgodnie z art. 169 ustawy o finansach publicznych, dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi na zasadach określonych w § 2 ust.13 umowy z Wojewodą.
2. Niezwroćeniu do MUW odsetek bankowych od środków otrzymanej dotacji, zgromadzonych na rachunkach bankowych Gminy i OPS, co stanowi naruszenie § 2 ust. 2 umowy z Wojewodą.
3. Niezapewnieniu właściwego nadzoru nad realizacją zadania w zakresie, jn.:

³⁶ Oświadczenie Burmistrza Radzimina z dnia 11 lutego 2025 r. oraz oświadczenie Kierownika OPS z dnia 12 lutego 2025 r.

- przekazywania do CUW danych dotyczących liczby zrealizowanych godzin usług opiekuńczych w ramach Programu,
 - rozliczania wykonanych usług opiekuńczych w ramach Programu,
 - realizacji usług opiekuńczych niezgodnie z dziennym limitem określonym w decyzjach administracyjnych.
4. Braku wskazania sposobu ujęcia w księgach rachunkowych kwot wynikających z list płac (dekretacja), oraz braku stwierdzenia sprawdzenia na pozostałych dowodach księgowych przez co nie wypełniono wszystkich zapisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
 5. Braku sporządzenia na dokumentach księgowych opisu określonego w § 4 ust. 2 umowy z Wojewodą, tj. opatrzenia na odwrocie każdego dokumentu księgowego, poświadczającego dokonanie wydatku, opłaconego w całości lub w części ze środków pochodzących z dotacji, pieczęcią Gminy oraz jej jednostki organizacyjnej realizującej Program oraz sporządzonym w sposób trwały opisem, zawierającym informacje, z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie opłaconej należności. Informacja ta powinna być podpisana przez osobę odpowiedzialną za rozliczenie finansowe Programu w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej Gminy.
 6. Nierzetelnym sporządzeniu Sprawozdania z realizacji Programu poprzez wskazanie nieprawidłowej liczby godzin usług opiekuńczych.

Ponadto, stwierdzono uchybienia polegające na:

1. Nieterminowym złożeniu drugiej aktualizacji zapotrzebowania na środki dotacji.
2. Nieterminowym złożeniu części opisowej Sprawozdania z realizacji Programu.

Uwzględniając powyższe, **zobowiązuję Pana Burmistrza** do:

1. Zwrotu środków dotacji celowej w kwocie 116,13 zł, stanowiącej dotację pobraną w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 169 ust. 1, 2 i 5 pkt 2³⁷ ustawy o finansach publicznych, w ciągu 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego na rachunek bankowy MUW zgodnie z zapisami § 2 ust. 13 umowy z Wojewodą.
2. Zwrotu do MUW odsetek bankowych od środków otrzymanej dotacji, zgromadzonych na rachunkach bankowych Gminy i OPS zgodnie z § 2 ust. 2 umowy z Wojewodą.

Ponadto zobowiązuję Pana do podjęcia działań, mających na celu wyeliminowanie w przyszłości stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień poprzez:

³⁷ Za moment stwierdzenia przyjmuje się dzień otrzymania niniejszego dokumentu.

1. Dochowanie należytej staranności w zakresie sprawdzania poprawności sporządzenia rachunków do umów zleceń oraz kart czasu pracy, stanowiących podstawę naliczenia wynagrodzeń zleceniobiorców.
2. Zapewnienie właściwego nadzoru nad realizacją zadania w zakresie, jn.:
 - przekazywania do CUW poprawnych danych dotyczących liczby zrealizowanych godzin usług opiekuńczych w ramach Programu,
 - bezbłędnego rozliczania wykonanych usług opiekuńczych w ramach Programu,
 - realizacji usług opiekuńczych zgodnie z dziennym limitem określonym w decyzjach administracyjnych.
3. Wskazywanie na dokumentach księgowych, stanowiących podstawę dokonywania wydatków, sposobu ujęcia w księgach rachunkowych, zgodnie z regulacją zawartą w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
4. Sporządzanie na dokumentach księgowych, poświadczających dokonanie wydatku opłaconego w całości lub w części ze środków pochodzących z dotacji, opisu zawierającego informację z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie opłaconej należności.
5. Rzetelne sporządzanie Sprawozdania z realizacji Programu poprzez wskazywanie prawidłowej liczby godzin zrealizowanych usług opiekuńczych.
6. Terminowe sporządzanie i przekazywanie do MUW:
 - zapotrzebowań na środki dotacji,
 - opisowej części Sprawozdania z realizacji Programu.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana Burmistrza do przekazania w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/